

si Catani'a, si cum s'a inmultit bibliotecele; c) restabilirea sciintielor clasice grecesci si latinesci in al 15 secolu; aci era de lipsa a se areta pre scurt cum prin cucerirea Constantinopolului prin Turci, fugind invetiatii greci in Itali'a casinara indemn mai mare, si cum apoi se promova restaurarea sciintielor clasice; cum se intintia universitatea de la Parm'a, si apoi academiele de sciintie de la Florenti'a, Rom'a, Neapole, Venetia etc.; cum se intemeiara la mai multe locuri biblioteci; cum se lati si indeplini rapede in Itali'a macstr'a tipariului; d) in florirea lit. it. pana la decadentia spre mediul secolului al 17: aci cautata se areta, cum in al 16 si in jumetatea prima a secolului 17 ajunse lit. it. la culmea marirei sale; cum se facu Itali'a exemplu Europei intregi prin avut'a mediocelor, prin poterea republicelor si a caselor domnitorie, a caror'a zel si daruire era mai nemarginata pentru tot ce servia spre a produce stralucirea timpurilor vecchi; cum se inmultira universitatilo, academiele de sciintie si bibliotecele; cum multi papi se desclinira prin promovarea maestriilor si sciintielor, asiá Giulio al II, Leone al X, Clement al VII, Paul al III, Gregor al XII, Sistu al V, Urban al VIII; acestor'a se alaturara cardinalii Bembo, Borromeo, Valerio, si multi principi: Gonzaga, Este, Medici, Emanuel de Savoia si multi altii; cum Ariosto si Tasso intemeiara al doile period al poesiei ital. prin poesie lor cavalerescu — romantice (il buon secolo) cum se nobilisau in al 16 secolu: Comedia dell' arte, si satir'a nativana; cum se imita celor betrani in versuint'a didactica, si in poesi'a pastorasca; cum introduce Berni poesi'a glumetia si comica; cum versifica Marino istoriele biblice si legende; cum se scrise adese drame etc.; cum cu Ariosto si Tasso peri si spiritul poesiei ital., pentru ca ei urmatori au fost numai imitatori, dar nu poeti, si apoi langedirea in natuane produse si necuratienia in gust; cum a urmat Marinistii si Arcadienii etc.; — e) decaderea literaturei si stricatiunea poesiei prin gust francesc: aci era de lipsa a se desvolta, cum de pre la mediul secolului al 17 a inceput Itali'a a decadere de la marirea ei spirituala, mai vertos prin restrin-gerea presei si a libertatii de opere, apoi prin scaderea starei materiale cei bune, purcese din perderea negotiatoriei de tota lumea, si prin lungale batai (1630—1749); cum afara de matematice si sciintiele naturali a remas tota cele lalte sciintie inspozi; cum avd influintarea in poesia gustul francesc a timpului lui Ludovic al 14 din Francia, — si Itali'a, care era pana aci formulariu de gust pentru Europa, acum urmă sclavesce modei francesci, mai vertos se imita si traduceau comediele francesci; f) urmeza timpul cel mai nou, care este mai cunoscute.

In partea a doua a literaturii italiane, era pre scurt a se propune, si anume deschis pentru fiesce care ram de sciintia, toti autorii cari l-a cultivat incepand din al 13 secolu pana in diilele noastre, caracterisand autorii si materiale opurilor; — apoi unde se vedea de lipsa trebuia a se descrie si chiarifică si concepele, ori numirile unor ramuri de sciintia, mai putin cunoscute, caror nu sunt Italiani de origina, precum: Madrigale, Sonette, Stanze etc.

D. Hodosiu propunere istor'a literaturii ital. nu numai ca nu excepta prospect preste materiale propuse, de ora ce nu se facu partea de o impartasire scientifica, ci se vede ca dlui din decept cadu si in alta sminta, fiind ca a desvolta mai vertos istor'a lit. poesiei ital., si acast'a se vede a o fi facut dlui din acea cauza, pentru ca are un'a curioasa ideia despre conceptul „literatura,” adeca se vede ca dlui nu ar intielege deajuns conceptul acesta. Se nu cugete onor. public editoriu, ca noi aci vorbim doara a mare parte preste dlui, nu, fiind ca singur dlui, chiar in discursul acesta al secolului 14 de la Marturisit de sine atare lucru, cand la 5 locuri in „Familia” dice, si anume pag. 342: „Astfel la inceput limb'a italiana o scriau protii, poetii si cronicarii; toti acesti inse mai mult se tien de gramatica, de cat de literatura; — apoi era pag. 354 colona doua sirul 11 si 12 de din jos, vorbind despre epistole: „Ma si aceste mai mult se tien de istoria de cat de insa-si literatura; — mai de parte tot acea colona, sirul 22 si 23 de din jos; „Ma si filosofii au merit mai mult scientific de cat literarii; — si era pag. 357 colona 2 sirul 11 de din jos, dupa ce a vor-

bit de istoria si se pare a trece la poesia, dice: „Intr'acea literatur'a insa-si inca in florire.”

Apoi este acast'a sciintia critica ori sunt gresiele? Judece onoratul public editoriu. Si prin urmare este eu greu a asta, cumca ce vre se precapa dlui sub cuventul „literatura,” se pare totusi ca dlui sub literatura, vre se intielega literatur'a poesiei? Pentru aceea a si desvolta in discursul seu mai vertos acest ram de literatura, caci despre ramurile sciintielor de proza atinge dlui numai ca prin trebat; apoi asiá se se portreteze istor'a critica a unei literaturi?

Noi cugetam ca subt conceptul „literatura” se precepe: Cuprinsul tuturor in scripturi depuse nisuintie si resultari a geniului omnesc, precum in artile oratorie, asiá si in sciintia preste tot. Era sub „istor'a literatur'e” precepem: Propunerea istorica despre tot aceea ce s'a facut prin sciintia pentru sciintia si frumosete arte de oratoria, si cumca istor'a literaturi are a propune: inceputul, purcederea, in florirea si decaderea sciintielor si a frumoselor arte de oratoria, cu aducere a minte despre scriptori, cari ca binefacatori ai omenimei — in amendaue ramuri de sciintie — vorbesce catra noi prin opurile lor, macar si dupa mii de ani, si in limbi trecute din vietia.

Atat'a in genere, in specie cauta se observam, cumca dl Hodosiu ni promite in discursul seu, ca va tratati despre istor'a literaturi italiane, incepand din al 13 secolu, apoi dlui nu tiene vorba, ci ignoreră scriptori secolului acestuia: „che furo i primi,” dupa cum dic Italianii. — Nannucci in: Manuale della letteratura del primo secolo della lingua italiana, Flor. 1837, 3 tom., — vorbesce cu multa critica scientifica despre acei scriitori primari parinti ai literaturii italiane, caracterisand personele pre langa publicarea opurilor. Din toate partile Italiei mai pretinuti sunt vreo 139 de scriitori ai acestui secolu, cari nu au scris in dialecte poporarie, ci in acea limba universală a Italiei, care se poate degaja numi Cardinala, ori Ilustra, ori Cortegiana; 24 din acesti scriitori cad pre Sicilia, 39 pre Statul pontifical, 18 pre Lombardia si Venetia, si 59 pre Toscana; poetii piemontesi, si cea mai mare parte a Lombardilor din acest secolu, erau aplicati limbei provenzale, in care si scrisera. Despre multi dintre acesti autori din al 13 secolu vorbesce si Dante Alighieri in opurile sale cu multa lauda, numindu-i pre unii mari si luminati (grandi ed illustri) si parinti ai limbii italiane. Nu fara interes va fi a cunosceti unele probe din limb'a lor,

Ciullo d'Alcamo, sicilianul, care vine in pre la 1197 canta:

Rosa fresca aulentissima
Ch'appa in ver l'estate
Le donne te desiano
Pulzelle e maritate
Trac me d'este focora
Se t'este a bolontate
Perche non aio abento notte e dia
Pensando pur di voi madonna mia
adeca pre romania din cuvent in cuvent cari asiá:

Rosa prospeta mirostorie
Ce resari spre (prima) vera
Dommene te dorcesc
Fete si maritate
Trage me din este focuri
Daca-ti este spre vointia
Pentru ca nu am repaus nōptea si d'ia
Cugetand la voi domn'a mea.

unde cuvintele cu stampa mare tiparite, se asemena de mirare cu limb'a romana, si in privint'a formei lor.

Meser Cino, toscanul, din famili'a Sinaldilor, nascut pre la anul 1260, fu judecatoriu, doctor, si poeta placut muselor, si ca atare intreco pre toti poetii cari au scris inainte de el: stilul lui este natural, neted, usor si elegant; cu rimele sale mari pre domn'a Ricciarda de Selvaggi, care o iubia cu multa ardore. Se vede ca Petrarca a imprumutat de la el simtimente, fruse si arguminte (precum a imprumutat acesta multe si de la Trubadorii Franciei meridionale, pre unde a caletorit si s'a detinut forte mult, accea ce se poate demonstra cu fruse din cuvent in cuvent imprumutate); ca cum suna limb'a lui Meser Cino, si adeca:

Mille dubbi in un dì, mille querelle
Al tribunal de l'alta Imperatrice
Amor contra me forma irato, e dice:
Giudica chi di noi sia più fedele
Questi solo per me spiega le vete
Di fama al mondo, ove saria infelice
Anzi d'ogni mio mal sei la radice

Dico, e provai già di tutto dolce il sole. Ed egli: ahi falso servo fuggitivo E questo il merito, che mi rendi ingratto. Dando ti una, a cui in terra egual non era? Che Val, seguo, so tosto ma ne ai privo? Io no, risponde: Ed ella a si gran piatto Convien più tempo a dar sentenza vera. Nu este acast'a o limb'a si poesia demna de ori si ce Petrarca?

Dante Alighieri in: Trattato della volgar eloquenza cart. 1. cap. 12, ne spune despre limb'a acestor scriptori din al 13 secolu umatorie: In quel tempo tutto ciò, che gli eccellenti Italiani componevano, tutto primamente usciva della corte disigran re, e del ben nato suo figlinolo Manfredi. E perché il loro seggio regale era in Sicilia, avvenne, che tutto quello che i predecessori nostri composero in Volgare, si chiamò Siciliano; il che retinemmo ancor noi, ed i nostri posteri non lo potranno mutare, — adeca pre romania: In acel tempot tot aceia ce au compus Italianii escelenti, tot la inceput a esit de la curtea marelui rege (imperatul Fridrich al II care a resiedut in Palermo pana la 1212) si de la fiul seu Manfred de buna nascere. Si pentru ca tronul lor regesc era in Sicilia, de aci vine, ca tot aceia ce au compus inainte mergatorii nostri in limb'a Vulgara, se chiamă limb'a siciliana, pro care o pestram si noi si urmatorii nostri nu o vor poté stramatá”.

D'in aceste cuvinte ale lui Dante se vede destul de lamurit, cumca scriptori, ori poftit din al 13 secolu, nu au scris in dialecte, ci in limb'a vulgara cea buna (il buon Volgare), in limb'a universala a Italiei, carea fu intemeiata de toti Italianii culti adunati la curtea lui Frideric si Manfred a regilor Siciliei.

Si pentru ce su trecut cu vederea si ignorat dl Hodosiu pre acesti scriptori ai literaturii italiane, cari sunt intemeiatorii primari ai limbii si literaturii din al 13 secolu? Aci cauta se respondem, ca pentru aceea, fiind ca dlui a pus in al 13 secolu pre Dante Alighieri, pre Petrarca si pre Boccaccio, cari se tien de al 14 secolu, precum scie tota lumea (este dovedit ca Dante inainte de 1300 nu a scris nici o iota din Divin'a Comedia), si facand acast'a sminta, de dupa ea facu dlui si alt'a, numind secolul al 13 secolul de aur al literaturii italiane; éca cuvintele dlui: „Cu toate aceste se trecem preste acest secol, secolul al 13, care se considera ca secolul de aur al limbii italiane”; — acast'a nu a mai dis ninc in lume pana acum dl Hodosiu.

— Apoi incepand dlui asiá pre dos cu secolul, pune aceea ce se tien de al 15 secolu in al 14 numind acest secolu, secolul eruditiei, unde colo el au fost secolul de aur, in care a scris Dante, Petrarca si Boccaccio, fiind ca secolul eruditiei, ori filologiei clasice, a fost secolul al 15; si tot dupa dl Hodosiu, Turoii au cuprins Constantinopolul in anul 1457, apoi nesocotind cifra acast'a espusa chiar de dlui, tratáza despre evenimentul ocuparei Constantinopolului prin Turci in al 14 secolu, dicend ca in acest secolu a fugit de Turci invetiatii grecesci in Itali'a cari au adus si latit acoló sciintiele clasice grecesci, care inprejurare se tienede al 15 secolu precum vediuram mai inainte. Apoi tot mai de parte purcediend dlui a inceput securile si materiele, pune secolul al 16 care este secolul in florirei literaturii italiane (il buon secolo), dic pune acest secol in al 15 secolu, care a fost secolul eruditiei, ori filologiei clasice si latinesci, adeca a fost secolul restabilirei sciintielor vecchi, precum vediuram mai sus. Éca cuvintele dlui: „Se trecem la secolul 15, care precum secolul al 13 se considera de secolul de aur al literaturii italiane”. Plaea sciintia critica! Aci nici un'a nici alt'a nu e adeverata; secolul al 15 precum vediuram mai sus nu a fost secolul de aur ei al 16, apoi nici al 13 nu a fost secolul de aur, ei al 14, care se numesce si secolul cel mare: il gran secol. — Tot asiá purcede dlui a incurca tréb'a si mai de parte, cat ti vine se o tai la fuga, ne cum se mai cetesci ceva in discursul dlui despre istor'a literaturii italiane.

Retacirea si smint'a dlui Hodosiu in privint'a secolilor se vede a purcede de acoló fiind ca reu intielesc dlui acel numiri a literaturii it. precum sunt: ducento (don'a suta), trecento (trei'a suta), quattrocento (patr'a suta), quinquecento (cinci'a suta), sei cento (sies'a suta) etc., sub cari numiri pricep invetiatii italiani autori si literatura tot cu 11 secoli mai inainte, adeca ei pricep sub: ducento, autori din al 13 secolu; sub: trecento, autori din al 14 secolu; sub: quattrocento, autori din al 15 secolu etc. — Dante, Petrarca si Boccaccio se numesce: trecentisti, dar' cauta se se intielega ca sunt autori

din al 14 secolu, nu din al 13. In acast'a procedura se vede a se fi incurcat dl Hodosiu cu nepricepere.

D. Hodosiu, cand comentéza figurile alegorice din divin'a comedia a lui Dante dice: „(Dante) si-imaginá ca s'a perdu intro „selba“ intunecosa de pecate, unde lu asalta „leul“ superbiei, „lup'a“ avaricie, si „panter'a“ lusurie (desfrenare).” Din aceste se vede ca dl Hodosiu pricepe: „superbie“ sub figur'a alegorica „leu,“ si: „avaritia“ sub figur'a alegorica „lupa,“ apoi: „lusuria“ sub figur'a alegorica „pantera,“ — aceia ce nu este adeverat, fiind ca sciintia critica in stadiul in care se afla adi fatia cu „Divin'a comedia“ a lui Dante, ne invetia, comea sub „selba“ (eodra) cauta se se priosepa secolul in cult, facut selbatic prin peccatele guelfismului (Dante era de partea Guelbinilor); sub „leu“ cauta se se intielega Carol de Valois regel Franciei, care era de partea Guelfilor si se amesteca in alicerile politice ale Italiei; in loc de numele Regelui a pus Dante „leul“ care se afla drept simbol in stem'a (pagarea) casei domnitorie a Franciei; sub „lupa“ se intielege „Curia romana“ din Roma, care era centrul partitei Guelfilor; lup'a a fost tot de un'a stem'a cetatei Rom'a (lup'a lui Romul si Remul); sub „leopard“ se intielege cetatea „Florentia,“ in partea in partitele: „Bianchi si Neri,“ de ora ce acast'a animala e cu pete albe si negre provedita precum marturisesc Brunetto. Acest comentariu, care nu sufere indoiala, a fost cunoscut inq pre la anul 1828, apoi de unde lu dl Hodosiu neadeveratele sale comentarie?

Noi atinseram si mai sus, cumca dlui in discursul seu despre literatur'a italiana lucra mai vertos despre istor'a literaturii poesiei, neiglindend cu totul cele latte ramuri de sciintie, cari s'a cultivat in Itali'a, seu dlui arunca numai ici colo cate oeva despre ele; asiá d. e. despre „istoria“ in al 13 si 14 secolu nu aflam la dlui insemnat de cat pre Mateo Spinelli si pe frati Villani, cand colo societatea invetiatilor la Florentia in: „Archivo storico italiano,“ publica o mico multime de istorici mai betrani. Asomenéza si pre Gervinus: Geschichte der florentinischen Historiographie, Frkft. 1833. — Armanino da Bologna a scris in al 13 secolu: „Cronica fiorita d'Italia;“ asemenea: Ricordano Malaspini (mort 1281), cari ambi acesti in istorice lor, au folosit o limb'a mai culta de cat a lui Mateo Spinelli, care a scris istor'a sa in dialectul neapolitan, care inprejurare e de insemnat; Dino Campani, care a scris istor'a florentina de la anul 1280—1312, se desclineaza prin cugetare loiala si iubire de adever, pre cum prin o limb'a simpla si destul de eleganta; Pace da Certaldo a scris: „Storia della guerra di Semifonte,“ in limba destul de buna; Donato Velluti a scris: „Cronica di Firenze, dal 1300—1370;“ Paulino Pieri a scris; „Cronica delle cose d'Italia dal 1080—1305;“ Lapo di Castiglionchio a scris: „Ragionamento e letare“ cu cuprins istoric; Coppo Stefani a scris: „Storia di Marchione;“ Monaldi a scris: „Diario“ cu cuprins de mare interes istoric; Simon delle Tosa, a scris analize insemnate, s. a., cari toti nu pot ramane trecuti cu vederca intr'un tractat despre istor'a literaturii italiane.

D. Hodosiu intr'un loc in discursul seu, dice, ca vre se lucre pre scurt despre istor'a literaturii italiane, cat se nu fie pre lung pentru un discours, apoi in pertractarea materielor nu observéa dlui nici o proportiune, fiind ca despre unii auctori luera, fara lipsa, pre larg, involvant in pertractare si loperi cari pot ramane afara fara a scribi treb'a, precum la Tasso Toguato, despre care luera mai două coloane tiparite, cand colo despre Ludovic Ariosto, pre care si dlui l' innaltia mai pre sus de Tasso vorbesce ca cu trecerea; tot asiá face cu Vincenzo Monti, despre care vorbesce dlui in 3 coloane tiparite (nici lui Dante, Petrarca si Boccaccio la olalta nu le facu stat'a onore), era despre Alessandro Manzoni, pre care l' asemena cu Monti vorbesce a proportiune de tot putin, dicend apoi: „In urm'a acestor doi mari, in urm'a lui Monti si Manzoni literatii se despartira in doue; si daca urmatorii lui Monti au facut lucruri frumosé, urmatorii lui Manzoni si au propus a face bune.“ Dar' aci dlui nu ni a impartesit ce a fost cauza, obiectul ori factorii casinuatorii de desparuire intre invetiatii? si ce a invetiat scol'a lui Manzoni, si era ce acel'a a lui Monti?

Si alte de acast'e neproporțiuni se afla in discursul dlui, de cari se poate oricine convinge, care va proiecti si combină mai adese materiele; — apoi atare procedura a nevoia se va poté

numi: nesuntia de a lucra pre scurt despre ceva obiect.

In aziu numitele: enciclopedii reale, ori lexicone de conversatiune, ori lexicone universale de Brockhaus, Mayer, Pierer sub rubrica „literatura italiana“ se afla tractato prescurtate, dar forte instructive, scientific si sistematice, in partite, despre obiectul acest, si dl Hodosiu daca ar fi tradus de acolo, de oparte nu l-ar fi costat timp de cat vreo 2 dile, de alta parte ar fi predat onoratului public cetitoru ceva instructiv si bine organizat, era nu un ce azi in curtat si plin de defekte, precum este discursul lui. Aceasta inseamna aci, spre a incunoscinta, cumca nu este greu drumul de a lucra de istoria literaturii italiane; in acel opur se afla tractate si despre literatură franca si spaniola.

Mosi stramosii nestri, Romanii betani, diceau: „Nonum prematur in anum“, — adeca o carte, ce ai lucrat-o se o tieni lung timp in privighiare si judecare, si numai dupa buna si lunga precumpenare se o dai publicitatei. D. Hodosiu ne spune in discursul seu, cumca densul a facut studiile sale despre literatură it. inca cand a studiat drepturile la Padua in Italia; de atunci a buna séma pot fi de două ori: nonum prematur in anum, — si ce urmăza de aci judece onoratul public roman cetitoru, dar atata totusi inseamna, cumca la acea impregiurare, a resarit literatorii romani preste năpte ca ciupercile.

Simeone Mangiuca.

Inschientiare de prenumeratiune.

Suscribului determinandu-se a pune in lucrare prepusulu seu, aratatu onoratei „Asociatii transilvane“ prin scriorii sa de 1 Martiu a. c. si declarat mai pre largu in a II-a siedinta a adunarii generali ale aceliasi in 29 Aug. totu a. c., de a eda sub respundietatea sa una folia filologica-istorica, are onore a anuntia, ca Nr. primu va esi nesuntit in 1 Ian. vechiu 1867, sub titlu:

ARCHIVU pentru FILOLOGIA si ISTORIA; si se va continua esindu de cate doue ori pre luna, la 1 si 15-a ale fiecarie, in cate 1 seu 2 cole in 4° marc.

Pretiul abonamentului pre 1 anu intregu, prin posta, e 3 fl. v. a. pentru Austria, 1 galbinu in natura pentru Romani, tramsu franco sub adresă:

La redactiunca Archivului, — in Blasiu.

Redactiunea invita pre onoratul publicu romanu la prenumeratiune catu se poate mai curundu, cu atatu mai multu, ca ci ea e decisă, cu 5 dile inainte de aparitiunea Nr. I a defige definitive numerulu exemplarialor pre anulu 1867; — si totu de una data pre toti confratii, cari se occupa seriosu cu studia filologice si istorice, a ne onora cu corespondentie de genelui acesta.

Mai pre largu despre argumentul acestui folie periodice se va serie in Nr. I ca programă.

Corespondintele se ceru francate; pentru la inceputu nu ne e cu potentia, a ne lasa in spese nerestrinse.

Diurnalele politice si literaria sunt rogate cu totu onorea, a ne publica acestu anuntiu in unulu din numerii mai deaproape, — oferindu si din parte-ne asemenei servitia reciproce.

Blasiu 1 Dec. (nou) 1866.

Gaz. Trnici T. Cipariu m. p.

VARIETATI.

Clubul Cehilor de la dieta din Praga — precum ni spun foile nemtiesci — intré membrii sei aduse decisiunea ca cel ce va vorbi nemtiesc la desbateri, are se platésca un florin de cate ori va aluneca.

Contributiunea de cani se va introduce totusi in Viena, caci comisiunea emisa de magistratul orasului pentru desbaterea causei, — o springesce si pretinde a cere de la dieta incuiintarea introducerei.

Tratatul comercial intre Austria si Francia e aproape de incheiere. Luni primi Maj. Sa Imperatul pre comisarii Franciei cari in asta causa potrec la Viena.

Provocare interesanta cetim in „Hermannstädter-Ztg“. facuta lui deputat din Vizocna Ioan Moldovan: „De órace dieta Pestei e deschisa de la 19 ale I. tr, d'a sumta pretinsa spe caletorie nainte de 8 dile ai primito din cass'a comunala, contra mergerei la dieta abietai vei mai poté face scrupule, — esti rogati

frumos a face cunoscut alegatorilor dtale indemnul din care fara nici o rectificare „siedi a casa“ in tre relatiuni atat de inseminate. Vizocna, 1 diec. 1866. Mai multi alegatori.

Maj. Sa Imperatul prin autograful catra ministrul de resbel, suspinse investigatiunile militari contra generarilor: Benedek, Henkstein si Krismanic. Diurnalul oficiale facend comentariu acestui act, asta ca generalilor nu li se poate imputa lipsa de devotament si diliginta, ci lipsa de capacitate, si acesta nu poate fi punibile.

Un remasius straordinariu. Doi Anglesi facura remasius, punend ca cel ce va ajunge (calare) mai tardi la meta, acel'a se castighe. Si alésera cai dintre cei mai slabii, i incalecara, dara neci unul nu cutese se dee pînă calului, pentru ca se nu intrépe pre cel alalt. Steteau deci amendoi locului ne sciindu-se ajută. Un al treile privindu-i li dede sfat, ca fie care se incalcece calul celuia lalt si se legăsca cat mai tare ca se intrépe pre cel alalt. Sfatul se primi, cel mai slab castigă remasial.

Din Hezeriesiu (cottul Carasius) ni serie dl invetiatoru N. Borduz, in estras: Intr'o di din luncile trecute se escă foc in comună nostra si dōue casi dearsera pana la temelii. Intemplarea este cu atat mai intristatorie, cu cat dintre casile dearse un'a fuse a epitropului a. beserică, care din nenorocire avea in casă sa si lad'a beserică unde se pestrau mai multe oblegatiuni si alte lucruri scumpe, besericesci, ce asemenea se prefacura in cenusia, fara ca se le fim potut mantu. Numai vreo 30—35 cr. se mai afara din ea, dupa ce se potolise focul. Multiamita Creatoriului — dice dl B. — ca nu sa a-prins si s. beserică ce era in vecinatate, caci in casul acesta nu am si potut stinge focul, deoarece in comună intréga nu se afla fantana cu apa, noi carăm apa de la Logosiu in butelie, si de la marginea satului. Dl invetiatoru dice ca dlui sengur a oferit 30 fl. pentru ca se se faca fantana in comunitate, dara tóte-su fara rezultat. — Despre scola ni serie ca dupa multe rogori pre la comitat si dupa multe ostenele in fine i a succes a o vedé in rend bun.

Br. Werther, care — precum scim — avuse de la regele Prusiei numai impoterire straordinaria pentru a-l reprezentă la curtea imperatresa din Viena, a primit acu impoterire dupa tóte formalitatatile, si sambeta trecuta in manuă credintualul Maj Sale Imperatului.

Presedinte senatului din Serbia d. Marinovicu a sosit la Viena, si in dilele trecute fu primit de catra ministrul de externe d. Beust.

Rescoba pre naia. Naia francesea „Bugeni si Adèle“ avea se duca 466 de Chinesi catra insul'a Cuba, purcediend din portul Macao. Pre cale, Chinesii se aruncara a supra matrosilor, i desarmara. Conducatorul crediend ca-i va poté molcomi cu bun'a, se apropiă de ei, dar lovit cadiu, pre capitan la nimeri un plumb. Atunci un oficir comandă foc, 13 rescolati cadura morti, cei lalți fura pusii in fer. Desbarcand la portul cel mai de aproape, vinovatii si vor priuni pedepsa.

„Pr.“ scie din isvor secur ca intre generalii Benedek si Clam-Gallas de o parte, de cea lalta intre Mensdorff si Crenneville domnese nisice neintelegeri de natura gingasia, si a caror'a parte formală dau de lucru mai multor oficiri de rang innalt.

Biserica ortodoxa la Paris. Intr'unul din numerele Gazetei „l'Union Chrétien“ Ortodoxul Abate Vladimir Guettée declară proiectul fundarii unei Biserici ortodoxe la Paris. Intr'acesta noua Biserica S. liturgia se va saversi in limb'a francesa, asa, in cat membrii Bisericei orientale ale tuturor natiunilor se potă implini religiosele lor detorii int'ro limba ce astazi pretotindene se intrebuintă.

Abatele Guettée sincer se bucura de acest fericit scop si vede intr'insul inceputul viitoriei impaciuri intre catolicii francesi si ortodocsi Oriente. Dupa opinionea sa, Marele numer al Francesilor nu va intardia, impreuna cu ortodoxii a aduce lauda lui Dumnedieu si cu chipul acesta a intrá in adeverata Biserica. Nu e indoela ca staturile ortodoxe nu vor ramane indiferenti, ei vor areta consimtimentul lor la realizarea acestui intelept proiect ce tineste la suirea crestinatatii, si prin urmare la fericirea genului omenesc. „Eclesia.“

Din Romania: Aflam cu mirare ca s-ar fi arestat D. Marghiloman. Care se fie cauza? Se nu fie ore alegerile viitoro? Nu

scim; ceea ce scim este ca nimeni nu poate se'l véda, nici chiar avocatii care au dreptul a vedea ori care arestant. Ne scim ca numai arestantii politici sunt pusi la secret, si condamnatii sistemului cellular nu si arestantii ordinari; precum se dice ca D. Marghiloman, nu intielegem dar acesta rigore in privint'a D-lui Marghiloman, si nu credem se existe vre un ordin in acesta privința. Prin oprirea avocatilor de a vedea pe un arestant, se radica acutatul dreptul de aperare care e dat or carui om.

S'a vorbit forte multin public despre retragerea ministerului. Se face cunoscut ca nu exista nici o criza ministeriala si ca este cea mai buna intelegerere intre membrii cabinetului, precum si cea mai completa armonie intre tron si ministeriu „Ref“.

Pre oficirii din armata hanoverana regele lor nu i-a mantuit de la juramentul de credintia, dar in capitulatiune s'a stipulat ca Prusia e detorta a platit pensiunile. Oficirii tien la jurament, nu vor se pasișca in armata prusasca, ci si-dau demisiiunea prin ce se inmultiesc pensiunile in mod inspaimantatoriu pentru Prusia. Cabinetul de Berlin nu poate gasi cu cale a incepe pertraturi cu exregele in privint'a juramentului, era exregele tace. Se dice ca regina Angliei are de cuget a intrevin la exregele de Hanovera ca se delature acesta pedeca. Pana atunci inse vedem ca prusul e silit a pune la inchisori pre cati-va oficiri hanoverani de rang innalt, cari nu numai ca n'asculta pentru a intrá in armata prusasca, ci insisi provoca pre consoti la neascultare.

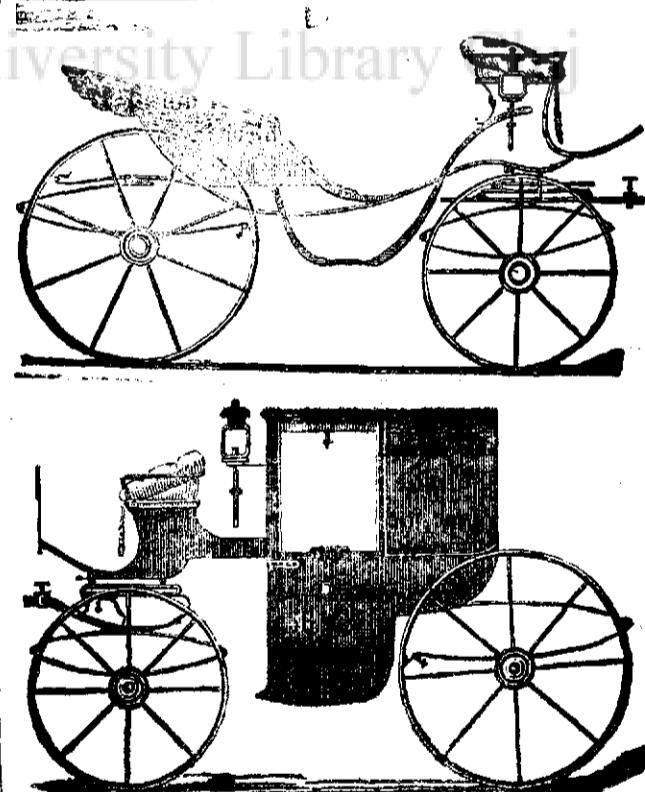
Bucurescii iuca au un comitet elin, pentru ajutorarea familiei lipsite de sprin in urm'a bataliei incinse in Candia. La 27. nov. tienu acest comitet paus pentru martirii eliberare cline.

Jesuitii n'au bani, cel putien asié spun ei prin foile nemtiesi, ascurand ca nu e vorba de cumpărare de proprietati, de care aretau dăriale atata ingrijire.

Cursurile din 10 decembrie, sér'a.

(dupa arestare oficială.)

	bani	marf.
Imprumutele de stat:		
Cele cu 5% in val. austri.	53.15	53.25
" " contributionali.	88.40	88.20
" " noue in argint.	84.75	85.
Cele in argint d. 1865 (in 500 franci).	77.50	77.75
Cele nationale cu 5% (jan.).	77.75	78.10
" " metalice cu 5%.	57.50	56.70
" " " maiu-nov.	60.50	60.60
" " 4½% ".	49.75	50.25
" " 4% ".	44.25	44.75
" " 3% ".	33.—	33.50
Efecte de loteria:		
Sortile de stat din 1864.	73.30	73.50
" " 1860 <i>'s</i> incel/intrege.	80.60	80.50
" " " 1/5 separata.	88.75	89.25
" " 40% din 1854.	75.50	76.
" " din 1839, 1/6.	184.—	184.50
" " banca de credet.	128.75	129.25
societ. vapor. dunarenc cu 40%.	81.50	82.50
imprum.princip.Esterházay à 40%.	—	—
" " Salma à.	28.50	29.50
" " cont. Palfy à.	22.—	23.—
" " princ. Clary à.	24.—	25.—
" " cont. St. Genois à.	23.50	24.
" " princ. Windischgrätz à 20.	16.—	17.
" " cont. Waldstein à.	19.50	20.50
" " Keglevich à 10.	12.—	13.
Obligationi dessarcinatore de pamant:		
Cele din Ungaria.	70.25	70.75
" Banatul tem.	69.50	70.75
" Bucovina.	65.25	65.50
" Transilvania.	65.—	65.50
Anotiuni:		
A banci nationale.	708.—	709.—
" de credet.	150.80	151.—
" cont.	605.—	608.—
" anglo-austriace.	82.50	83.
A societatei vapor. dunar.	468.—	470.—
" Lloydului.	170.—	175.—
A drumului ferat de nord.	152.80	153.
" " stat.	206.30	206.60
" " apus (Elisabeth).	130.50	131.—
" " sud.	204.50	205.50
" " langa Tisa.	147.—	147.—
" " Lemberg-Czernowitz.	170.—	180.—
Bani:		
Galbenii imperiale.	6.16½	6.11
Napoleondori.	10.41	10.43
Friedrichsdori.	10.90	10.95
Souverenii engl.	18.05	18.15
Imperialii rusesci.	10.65	10.70
Argintul.	128.50	128.75

Gottfried Ziegler,

Fabricant de trasure

(carutie)

Landstrasse, Hauptstrasse Nr. 101,
in Viena

gatesce totfeliul de trasure (carutie) de gala, de sioase si de voiajui, dupa modelul cel mai nou, din calitatea si materialul cel mai bun, cu preturi cele mai moderate.

Doritorii de a se incunoscinta despre modele si pretiu, se vor adresa catra fabricant dea dreptul.

Lampe de petroleu	cu ce mai eminenta constructiune. Fasonul cel mai nou si elegant cu cele mai moderate preturi de fabrica din prim'a c. r. priv.
fabrica de lampe de oleu austriaca	a firmei:
GEBRÜDER BRÜNNER	
	in Vien'a
Magazinulu: Getate, Kärntnerstrasse Nr. 46 Heinrichshof.	
Fabric'a: Mariahilf, Magdalenenstrasse Nr. 10.	

Stiele cilindrice din cea mai buna calitate de iaga, prese, in negoziu vinu nante sub numirea: „cilindru de phönix (Phoenix-Cylinder) proveduite cu semnul nostru B pecum si tote obiectele de sticla ce se tinu de lampă.

Depozit de materii ardetoare pentru salonu din petreolu curativ american si oleu solar in calitatea cea mai buna pentru cele mai moderate preturi locale in transito-magazinul nostru. — Liste de pretiu si depinger